

Kátainé Szilvai Ingrid

Vesztegzár Karantinban

Az emberi társadalmak járványok idején minden időben elkülönítő intézkedésekkel védekeztek. A mozgásukban, érintkezésükben korlátozott emberek, állatok, áruk elszigetelésétől is remélték a fertőzés terjedésének megállítását. Úgy tudjuk, a karantén szó a XIV. századi Quaranta giorni (40 nap - eddig tartott az elkülönítés) kifejezésből eredeztethető.

Valójában sokkal régebbi ez a szó. A szálak a Krím-félszigetre vezetnek, méghozzá a középkori Kaffa városába. Ma Feodoszija kikötő- és üdülőváros a félsziget délkeleti tengerpartján.

A várost a milétoszi görögök alapították az i.e.VI. században. 375-ben a hunok, majd felváltva magyarok, kazárok, besenyők, kunok uralták. A Bizánci Birodalom része lett. 1237-ben az Arany Horda elűzte a kunokat, és a Tatár Kánság rendezkedett be itt. 1475-től az Oszmán Birodalom kikötője és rabszolgakereskedelmi központja lett. A várost ekkor Kücsük-Isztambulnak, Kis-Isztambulnak nevezték fontossága miatt.

A XI. században a szeldzsuk-törökök, majd a XIII. században a mongol-tatárok támadásai elől a bagratida fővárosból, Aniból menekülő örmények több hullámban érkeztek a Krímbe. A befogadó közeg kulturális sokszínűségének, a csodálatos tájnak, a gazdasági lehetőségeknek köszönhetően sikerült gyökeret verniük. Egyedi, mégis szerves, meghatározó népcsoportjává váltak a helynek. A XV. század 70-es éveiben a város 70 ezer lakójából 46 ezer volt örmény. Szellemi és tárgyi alkotások sorát hagyták ránk Krímiában.

A keresztény örményeknek 40 templomuk, iskoláik, kolostoraik, bankjaik, karavánszerájai voltak a félszigeten. Virágzott a kereskedelem, kézművesség,

mezőgazdaság. 1438-ban a kaffai örmények követet küldtek a Firenzei zsinatra. A XIII. században épült Szt. Szárkisz templomot tartják az egyik legrégebbi szentélynek. A Keresztelő Szent János, a Szt. Hovhannesz és a Szt. Grigor templom Kaffa KARANTIN nevű városrészében található ma is. A védőfalak és bástyák által körülhatárolt Karantin-városnegyed az örmények lakóhelye volt. Kaffa más helyeit görögök, tatárok, törökök lakták.

Karantinba futottak be a kereskedők hajói, itt ellenőrizték járványok (pl. a nagy törökországi pestisjárvány) idején a kikötött hajókat. A szó SÖTÉT HELY-et jelent. Egy 1740-es török leírás szerint a tatár népesség elenyésző, viszont sok a „hitetlen” görög és örmény... A görögöknek ekkor 12, az örményeknek 32 templomuk volt.

1753-ban Oroszország annektálta a Krím-félszigetet, és II. Katalin cárnő ideje alatt az örmények zöme elköltözött innen. Az addig általuk lakott városrész igazi karanténná vált: továbbra is itt volt a város vesztegzára. Így lett a Krím-félszigeti Kaffa örmény negyedének neve a vesztegzár általános kifejezése világszerte. Karantin karanténná változott.

(Forrás: *Konstantin Erlikh, Oleg Gabrielján: KRÍM. ÖRMÉNYEK. Az alkotás 10 évszázada. 2006, Kijev, Energia plusz kiadó*)

dr. Issekutz Ákos

sebész, az Országos Örmény Önkormányzat alelnöke

Kiállítás megnyitó

2020. február 14-én nyílt meg *Jánosi Buslig Szanda* festő kiállítása az Örmény Kulturális és Információs Központban. A megnyitón *Akopján Nikogosz*, az Országos Örmény Önkormányzat elnöke és *dr. Issekutz Ákos* alelnök köszöntötte a megjelenteket. A kiállítást *dr. Puskás Attila*, az Erdélyi Magyarörmények Szövetségének elnöke nyitotta meg.

Jánosi Buslig Szanda festő kiállítás megnyitójára

Jómagam nem vagyok művészettörténész, így sem a kiállítás anyagáról, sem a festőről nem kívánok beszélni, bár a tájat, amelyet itt láthatunk, én is megismertem már.

Ezzel a kiállítással, szeretnénk bemutatni valamit a jövőből, egy már használt anyag újra-felhasználásával, hiszen az Országos Örmény Önkormányzatnak még

nincsenek forrásai, a lehetőségei korlátozottak.

A kiállítás anyagát a XV. kerületben a Tóth Csaba Galériában bemutatott kiállítás adja, amelyet *Nuridsány Zoltánné* és *Tóth Csaba* irányításával a XV. kerületi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat (az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület képviselői) valamint a XV. Kerületi Önkormányzat szervezett 2019 december 14-én.

